

Kieli, asunto-osakeyhtiön menettely, syrjintäolettava

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Diaarinumero: 379/2017

Antopäivä: 11.6.2018

Englanninkielinen hakija katsoi tullessa syrjityksi kun asunto-osakeyhtiön hallitus ei vastannut hänen englanninkielisiin viesteihinsä englannin kielellä. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, ettei saadusta selvityksestä ilmennyt, että englantia olisi ollut yhtiön hallinnon asiointikieli. Lautakunta katsoi, ettei asiassa ollut syntynyt syrjintäolettavaa ja hylkäsi hakemuksen.

Asian tausta

Hakija on äidinkieleltään englanninkielinen. Hän asuu vuokralla huoneistossa, joka sijaitsee vastaajan omistamassa ja hallinnoimassa rakennuksessa. Asunto-osakeyhtiön hallitus on asioinut hakijan kanssa ensin englannin kielellä, mutta ilmoittanut hänelle myöhemmin, että hänen kanssaan asioidaan jatkossa vain suomen kielellä.

Hakijan vaatimukset

Hakija vaatii, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta kieltää vastaajaa jatkamasta menettelyään ja asettaa päätöksensä tehosteeksi uhkasakon.

Hakijan vaatimusten perusteet

Hakija katsoo tullessa syrjityksi kielensä perusteella, kun vastaajan hallitus on kieltäytynyt asioimasta hänen kanssaan englannin kielellä.

Vastaajan vastaus ja sen perustelut

Vastaaja kiistää syrjineensä hakijaa ja toteaa, että vaikka yhtiön tavanomaiseen toimintaan liittyvä asiointi, kuten vastaaminen esimerkiksi saunavuoroja tai avaimia koskeviin tiedusteluihin, voidaan hoitaa useilla eri kielillä ja tällöinkin pääosin huoltoyhtiön kanssa, yhtiön hallintoa toteutetaan ensisijaisesti yhtiön hallintokielellä, joka on suomi. Myös yhtiöjärjestys ja järjestyssäännöt on annettu vain suomen kielellä.

Vastaaja toteaa, ettei ”kouluenglanti” ole riittänyt hakijan viestien ja niiden sävyjen ymmärtämiseen, joten hänen kanssaan on väärynmärrysten välttämiseksi ilmoitettu asioitavan jatkossa suomen kielellä. Vastaaja katsoo, etteivät kielilain (423/2003) velvoitteet koske sitä ja että yhtiöllä on oikeus rajoittaa kommunikointinsa Suomen kansalliskieliin.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta hylkää hakemuksen.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on arvioitavana, onko vastaaja syrjinyt hakijaa hänen kielensä perusteella.

Perustelut

1. Vastaaja käsillä olevassa asiassa

Hakija on kohdistanut hakemuksensa asunto-osakeyhtiön hallituksessa vuosina 2015–2017 toimineisiin henkilöihin.

Asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 22 §:n mukaan hallitus edustaa yhtiötä ja kirjoittaa sen toiminimen.

Hallintolain (434/2003) 11 §:n mukaan hallintoasiassa asianosainen on se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee.

Hallintolain esitöiden mukaan asianosaisaseman perusteita arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, millainen yhteys henkilöllä on käsiteltävänä olevaan asiaan. Ratkaisevaa on, voidaanko asiassa tehtävän ratkaisun katsoa koskevan siinä määrin henkilön oikeutta, etua tai velvollisuutta, että se riittää tuottamaan tälle asianosaisaseman.

Asianosaisaseman määräytyminen edellyttää tapauskohtaista harkintaa. Lähtökohtana on, etteivät pelkästään asiaan liittyvät tosiasialliset intressit riitä tuottamaan laissa tarkoitettua asianosaisasemaa. Vaikutusten tulee olla oikeudellisia. (HE 72/2002 vp, s. 63-64)

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, ottaen huomioon asunto-osakeyhtiölain 22 §:n, hallintolain 11 §:n ja sen, etteivät hakemuksessa tarkoitettujen asunto-osakeyhtiön hallituksessa vuosina 2015–2017 toimineet henkilöt ole saadun selvityksen perusteella toimineet käsillä olevassa asiassa muussa kuin tässä asemassaan, vastaajana on pidettävä hakemuksessa tarkoitettua asunto-osakeyhtiötä.

2. Syrjinnän kieltö ja todistustaakka

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Pykälän 2 momentin mukaan välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Yhdenvertaisuuslain 10 §:n mukaan syrjintä on välitöntä, jos jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan elinkeinonharjoittaja voi palvella asiakkaitaan eri kielillä tämän olematta syrjintää. Syrjinnästä voi kuitenkin olla kyse, jos elinkeinonharjoittaja kieltäytyy ylipäätään palvelemasta, käytettävissä olevillaan kielillä, henkilöä tämän äidinkielen vuoksi. (HE 19/2014 vp, s. 70)

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä

seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan, jotta syrjintää koskeva hakemus voi menestyä, on ensisijaisesti vireillepanijan esitettävä sellaista näyttöä tapahtumien kulusta ja muusta tosiseikastosta, jonka perusteella asiaa objektiivisesti arvioiden voidaan olettaa syrjinnän kieltoa rikotun. Pelkkä väite tai epäily syrjinnän kiellon rikkomisesta ei riitä oletettaman syntymiseen. Täyttää näyttöä syrjinnästä tai vastatoimista ei kuitenkaan edellytetä, vaan riittävää on, että asiaa käsittelevälle toimivaltaiselle viranomaiselle syntyy esille tulleiden seikkojen valossa perustellusti oletttama syrjinnän tai vastatoimien kiellon vastaisesta menettelystä. (HE 19/2014 vp, s. 93)

3. Vastaajan menettelyn arviointi

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, ettei kielilakia sovelleta kyseisen lain 3 §:n perusteella asunto-osakeyhtiön toimintaan, eikä asunto-osakeyhtiölaissa säädetä asunto-osakeyhtiöiden toiminnassa käytettävistä kielistä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, ettei sitä, että vastaajan hallituksissa toimineet henkilöt ovat tässä asemassaan asioineet hakijan kanssa ensin englannin kielellä, ole pidettävä yksin osoituksena siitä, että asunto-osakeyhtiön hallinnon asiointikieli olisi kyseisenä ajankohtana ollut suomen kielen lisäksi englanti. Lautakunta katsoo, ettei tällaiselle näkemykselle ilmene perusteita muustakaan asiassa saadusta selvityksestä ottaen huomioon esimerkiksi sen, että yhtiön yhtiöjärjestys ja järjestyssäännöt on annettu vain suomen kielellä.

Edellä todetuin perustein yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, ettei saadun selvityksen perusteella ole objektiivisesti arvioiden oletettavissa, että vastaaja olisi kohdellut hakijaa tämän kielen tai muunkaan yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun syyn perusteella epäsuotuisammin kuin vertailukelpoisessa tilanteessa olevaa tai ollutta henkilöä. Asiassa ei näin ollen ole syntynyt yhdenvertaisuuslain 28 §:ssä tarkoitettua syrjintäoletttamaa. Hakijan vaatimukset vastaajan menettelyn kieltämiseksi ja uhkasakon asettamiseksi on näin ollen hylättävä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Lainkohdat

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 8 § 1 ja 2 momentti, 10 § ja 28 §
Asunto-osakeyhtiölaki (1599/2009) 22 §
Hallintolaki (434/2003) 11 §

Asian ovat päättäneet Tuomas Ojanen (puheenjohtaja), Outi Anttila, Jukka Lindstedt, Pirkko Mahlamäki ja Liisa Nieminen. Esittelijä Hanna Kiiskinen.

